

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W ZIELONEJ GÓRZE**

**P L A N
DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W ROKU 2020**

ZATWIERDZAM
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA
Miroslaw Ganecki

Zielona Góra, grudzień 2019

1. ZAKRES PLANU KONTROLI NA ROK 2020

1.1. **Obszar objęty planem kontroli – ramy czasowe i terytorialne.**

Niniejszy plan działalności kontrolnej obejmuje swoim zakresem cały obszar województwa lubuskiego, w którego skład wchodzi 2 powiaty grodzkie oraz 12 powiatów ziemskich. Podział kompetencyjny w zakresie kontroli pomiędzy jednostką macierzystą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze i Delegaturą WIOŚ w Gorzowie Wlkp. przebiega następująco:

- Wydziału Inspekcji WIOŚ kontroluje podmioty zlokalizowane na terenie 8 południowych powiatów (zielonogórskiego miejskiego i ziemskiego, nowosolskiego, wschowskiego, żagańskiego, żarskiego, krośnieńskiego i świebodzińskiego),
- Działu Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. kontrolują podmioty zlokalizowane na terenie 6 powiatów północnych województwa lubuskiego (gorzowskiego miejskiego i ziemskiego, słubickiego, strzelecko-drezdeneckiego, sulęcińskiego i międzyrzeckiego).

Plan działalności kontrolnej opracowywany jest na okres jednego roku w odniesieniu do preliminarza budżetu zadaniowego i aktualnej sytuacji kadrowej Wydziału i Działu Inspekcji, komórek organizacyjnych wspomagających działania inspekcyjne, a także możliwości analitycznych Centralnego Laboratorium GIOŚ.

1.2. **Zadania, kompetencje i zobowiązania do przeprowadzania inspekcji**

Zadania kompetencyjne do przeprowadzania kontroli zawarte zostały w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1355 z późn.zm., natomiast zobowiązania o wzajemnej współpracy

zapisane zostały w porozumieniach zawartych pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, a następującymi organami:

- Lubuskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Nadzoru Budowlanego w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrz. i Dyrektorem Izby Celnej w Rzepinie,
- Lubuskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Zielonej Górze,
- Okręgowym Inspektorem Pracy w Zielonej Górze,
- Regionalnym Dyrektorem Lasów Państwowych w Zielonej Górze,
- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.

W związku ze zmianami wprowadzonymi do ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w sierpniu 2018 r. oraz dokonany zmianami organizacyjnymi przewiduje się w renegocjacje i podpisanie porozumień w nowych uwarunkowaniach prawnych.

1.3. Polityka środowiskowa i priorytety działań kontrolnych

Województwo lubuskie położone jest w środkowozachodniej części Polski i zajmuje powierzchnię 13988 km². Od północy graniczy z województwem zachodniopomorskim, od wschodu z województwem wielkopolskim, od południa z województwem dolnośląskim. Granica zachodnia województwa jest granicą państwową z Republiką Federalną Niemiec.

Województwo lubuskie pod względem obszaru jest jednym z trzech najmniejszych województw w kraju. Charakteryzuje się średnim uprzemysłowieniem oraz największym w kraju zalesieniem (blisko 49 %). Pomimo tak wysokiego zalesienia oraz dużej ilości obszarów chronionych występują na terenie województwa różnorodne problemy ekologiczne. Najważniejsze z nich, które wymagają podjęcia wzmożonych działań inspekcyjnych to:

- konieczność dążenia do kompleksowego uporządkowania i rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej w obrębie wyznaczonych aglomeracji, a w szczególności na terenach poza aglomeracjami na obszarach wiejskich,
- ograniczenie emisji ze źródeł tzw. emisji niskiej poprzez modernizację systemów grzewczych umożliwiającym stosowanie paliw energetycznych o wysokiej jakości opałowej oraz termoizolację eksploatowanych obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- zminimalizowanie oddziaływań związanych z komunikacją drogową – poprzez dalszą przebudowę i rozbudowę dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych rozgraniczających zabudowę mieszkaniową (ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczeń powietrza),

- eliminowanie prawdopodobieństwa występowania poważnych awarii przemysłowych,
- porządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami ustalonymi w znowelizowanej ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2010, z późn. zm).
- uregulowanie i uporządkowanie gospodarki odpadami powstającymi w stacjach demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- uregulowanie i uporządkowanie gospodarki odpadami zużytych baterii i akumulatorów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Ponadto, przygraniczne położenie województwa niesie ze sobą problematykę związaną z transgranicznym przemieszczaniem odpadów. Do najważniejszych zadań dotyczących transgranicznego przemieszczania odpadów przewidzianych do realizacji w 2020 r. uznaje się:

- nadzór nad prawidłowością międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrole na terenie województwa lubuskiego instalacji przetwarzających odpady pochodzące z innych Państw Wspólnoty Europejskiej, bądź przetwarzania odpadów poza instalacjami (rekultywacja wyrobisk pokopalnianych),
- szkolenie służb kontrolujących transgraniczne przemieszczanie odpadów,
- wzajemne przekazywanie informacji o przypadkach nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów,

- prowadzenie na drogach województwa lubuskiego wspólnych akcji kontrolnych transgranicznego przemieszczania odpadów wspólnie z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

Polityka środowiskowa i priorytety wymagające uwzględnienia w planie działalności kontrolnej uzgadniane są w trakcie spotkań roboczych kierownictwa Inspektoratu z kierownictwem: Wydziału Zarządzania Kryzysowego Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. i Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze. Działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze związane z zagadnieniami transgranicznego przemieszczania odpadów uzgadniane są z Komendantem Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim, Dyrektorem Krajowej Administracji Skarbowej oraz Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp.

W tworzeniu planu kontroli uwzględniane są przede wszystkim wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2020 roku, zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

Według wytycznych za najważniejsze zadania stałe w działalności kontrolnej przewidziane do realizacji w 2020 r. uznaje się:

- kontrole planowe polegające na sprawdzeniu wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz decyzji administracyjnych przez zakłady dla których częstotliwość kontroli została określona przepisami prawa,
- kontrole planowe w zakładach skontrolowanych w poprzednim roku, w których stwierdzono naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska określone w klasie 2 od 2.1- 2.4,

- kontrole planowe, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień,
- kontrole pozaplanowe,
- sporządzanie raportów i informacji, oraz przekazywanie ich społeczeństwu i organom RP,
- podejmowanie działań mających na celu likwidację szarej strefy w ochronie środowiska oraz wykrywanie wykroczeń i przestępstw przeciwko środowisku,
- rozpatrywanie odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska oraz skarg na wydane zarządzenia skierowanych do Wojewódzkich Sądów Administracyjnych,
- przyjmowanie i załatwianie skarg, wniosków, w tym wniosków o interwencję i petycji kierowanych do WIOŚ i GIOŚ oraz opracowanie informacji w tym zakresie.

1.4. Obowiązujące przepisy

Kompetencje wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w zakresie kontroli określone zostały w wielu ustawach i wydanych do nich przepisach wykonawczych - rozporządzeniach. Do najważniejszych z nich należą:

- ustawa z dnia 20 lipca 1992 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1355 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1479 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 542 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r., o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1932 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2268 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1225 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2158 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2010 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 706),
- ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1162),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1259 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1610),

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1895 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 521 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 660 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2129 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1849 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 19 lipca 2016 r. o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1594),
- ustawa z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1201 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1862),
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (Dz. U. z 2019 r., poz. 1680).

Poza wymienionymi aktami prawnymi kontrole podmiotów gospodarczych prowadzone będą w oparciu o inne akty prawne, w których zawarte zostały zadania dla Inspekcji Ochrony Środowiska oraz wymagania wynikające z dyrektyw i rozporządzeń Unii Europejskiej, m.in.:

- Rozporządzenie (WE) NR 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) NR 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE. L. 396 z 30.12.2006, str. 1 z późn. zm.).
- Rozporządzenie (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. U. UE. L. 104 z 08.04.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 34, str. 48 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) NR 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywę 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) NR 1907/2006 (Dz. Urz. UE. L. 353 z 31.12.2008, str. 1, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna (Dz. Urz. UE. L. 295 z 12.11.2010).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 511/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie środków zapewniających zgodność użytkowników w Unii z wymogami wynikającymi z Protokołu z Nagoi dotyczącego dostępu do zasobów genetycznych oraz uczciwego

i sprawiedliwego podziału korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów (Dz. Urz. UE. L. 150 z 20.05.2014, str. 59) i rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1866 z dnia 13 października 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 511/2014 w odniesieniu do rejestru kolekcji, monitorowania zgodności użytkowników i najlepszych praktyk (Dz. Urz. UE. L.2015.275.4 z 20.10.2015).

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów (Dz. Urz. UE. L. 2012. 201.60 z 27.07.2012 z późn. zm.).

1.5. Struktura organizacyjna

Aktualna Struktura organizacyjna w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze ujęta została w Statucie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego w dniu 18 lutego 2019 roku.

Zgodnie z wyżej wymienionym statutem w skład Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska wchodzi następujące komórki organizacyjne i samodzielne stanowiska pracy:

- Wydział Inspekcji,
- Wydział Prawny,
- Wydział Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności,
- Wydział Administracyjno – Techniczny i Zamówień Publicznych,
- Wydział Organizacji, Kadr i Szkoleń,
- Samodzielne stanowisko pracy ds. bhp i ppoż.,

➤ Samodzielne stanowisko pracy ds. obronnych i ochrony informacji niejawnych,

➤ Delegatura w Gorzowie Wielkopolskim,

W skład Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu w Gorzowie Wielkopolskim wchodzi:

- Dział Inspekcji
- Samodzielne stanowisko pracy ds. administracyjno – technicznych.

Szczegółową organizację wewnętrzną i zakresy działania komórek organizacyjnych określa regulamin organizacyjny nadany w drodze zarządzenia przez Wojewódzkiego Inspektora, a zatwierdzony przez Wojewodę Lubuskiego.

1.6. Zakres działań kontrolnych

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ wynikającymi z realizacji Projektu PL03 – Projekt: Monitoring efektów realizacji Projektu PL 0100 „Wzrost efektywności działalności IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich”, znajdujące się w ewidencji Inspektoratu podmioty podzielone zostały na pięć kategorii ryzyka wpływu na stan środowiska.

Do poszczególnych kategorii zaliczone zostały:

Kategoria I – ryzyko najwyższe – kontrole prowadzone co roku:

1. zakłady dużego ryzyka wystąpienia awarii (ZDR),
2. zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego,
3. zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów,
4. stacje demontażu pojazdów,
5. instalacje energetycznego spalania paliw stosujące ciężki olej opałowy,

6. zakłady podlegające kontroli z zakresu transgranicznego przemieszczania odpadów w przypadku zezwolenia wstępnego na przywóz odpadów niebezpiecznych – jeżeli w roku poprzedzającym wykonanie planu nie funkcjonuje zezwolenie na przywóz odpadów do instalacji i nie toczy się postępowanie w sprawie jego wydania, wówczas można nie uwzględniać zakładu w planie kontroli,
7. wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej.

Kategoria II – ryzyko wysokie – nie rzadziej niż raz na 3 lata:

1. zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR),
2. zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR,
3. instalacje IPPC stwarzające największe zagrożenie, podlegające pod Dyrektywę IED z uwagi na ustawowy wymóg kontroli co najmniej raz na 3 lata.

Kategoria III – ryzyko średnie – kontrole prowadzone co 4 lata.

Kategoria IV – ryzyko niskie – kontrole prowadzone co pięć lat lub rzadziej.

Przyporządkowanie zakładów do III i IV kategorii następuje w oparciu o wynik analizy wielokryterialnej wykonanej po przeprowadzeniu kontroli.

Kategoria V – pozostałe instalacje nie objęte systemem planowania rocznego:

a) zakłady kontrolowane tylko w zakresie:

– substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO),

- chłodniczych niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych (F – gazów),
- genetycznie modyfikowanych organizmów (GMO),
- gmin z zakresu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- organizacji odzysku,
- wprowadzania baterii,
- wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- b) zakłady podlegające kontroli w zakresie nadzoru rynku,
- c) podmioty prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie/warzywnictwie/sadownictwie/upraw rolnych – podlegające kontroli IOŚ,
- d) zakłady podlegające kontroli w zakresie zawartości siarki w paliwie (jednostki pływające – statki),
- e) podmioty korzystające ze środowiska, nieposiadające/nieprowadzące instalacji.

Zgodnie z Informatycznym Systemem Kontroli (ISK) po zakończeniu każdej kontroli prowadzona jest analiza wielokryterialna oddziaływania zakładu na środowisko, która warunkuje przypisanie zakładu do określonej kategorii.

W roku 2020 założono, że średni czas trwania poszczególnych kontroli wynosić będzie:

- | | |
|-----------------------------------|------------------------------|
| ➤ kontrola terenowa kompleksowa | 56 godzin - 7 dni roboczych; |
| ➤ kontrola terenowa problemowa | 40 godzin - 5 dni roboczych; |
| ➤ kontrola terenowa interwencyjna | 32 godziny - 4 dni robocze; |
| ➤ kontrola dokumentacyjna | 16 godzin - 2 dni robocze. |

Zestawienie liczby podmiotów znajdujących się w ewidencji WIOŚ przyporządkowanych do poszczególnych kategorii, przedstawia poniższa tabela:

Kategoria ryzyka	Zielona Góra	Gorzów Wielkopolski	Razem
I	20	12	32
II	29	31	60
III	207	108	315
IV	1474	769	2243
Razem	1730	920	2650
V	1680	1268	2948
Razem	3410	2188	5598

1.7. Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w Wydziale i Dziale Inspekcji na dzień 27 listopada 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp	Stanowisko	Ilość zatrudnionych	
		Wydział Inspekcji WIOŚ w Zielonej Górze	Dział Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.
1.	Naczelnik/Kierownik	1	1
2.	Z-ca Naczelnika/ Kierownika	1	1
3.	Główny specjalista	3	2
4.	Starszy specjalista	3	4
5.	Starszy inspektor ochrony środowiska	4	3
6.	Inspektor ochrony środowiska	4	0
7.	Inspektor ochrony środowiska bez uprawnień do wykonywania pracy na stanowisku inspektorskim (nowozatrudnieni)	14	11
	Razem:	30	22
	Ogółem:	52	

Aktualnie spośród 52 zatrudnionych pracowników 27 osób posiada uprawnienia do wykonywania pracy na stanowisku inspektorskim w tym jedna osoba

przebywa na urlopie macierzyńskim. Pozostałe 25 osób zatrudnionych nie posiada uprawnień do wykonywania pracy na stanowisku inspektora i jest w fazie przygotowania do wykonywania tej pracy.

W związku z powyższym uwzględniając stan osób posiadających uprawnienia inspektorskie do wykonywania kontroli oraz odliczając każdemu inspektorowi 26- dniowy urlop wypoczynkowy oraz zakładając 10 - dniową absencję chorobową, obliczony przewidywany czas pracy pracowników Wydziału i Działu Inspekcji w 2020 roku wyniesie:

- Czas pracy inspektorów Wydziału Inspekcji:

$$T = 14 \times (254-26-10) = \mathbf{3052 \text{ dni}}$$

- Czas pracy inspektorów Działu Inspekcji:

$$T = 10 \times (254-26-10) = \mathbf{2180 \text{ dni}}$$

- Łączny czas pracy przewidywany na przygotowanie i przeprowadzenie kontroli, załatwienie spraw interwencyjnych, opracowanie zarządzeń pokontrolnych i decyzji administracyjnych wyniesie:

$$T = 3052 + 2180 = \mathbf{5232 \text{ dni}}$$

Przy założeniu, że 40% czasu pracy przeznaczone będzie na: załatwianie skarg i interwencji, kontroli na wniosek, udziału w szkoleniach, uczestnictwie w posiedzeniach rad powiatów i gmin oraz akcjach kontrolnych wspólnych z innymi służbami, faktyczny czas pracy przeznaczony na planowe działania kontrole wyniesie:

$$T = 0,40 \times 5232 = \mathbf{3140 \text{ dni.}}$$

Czas ten pozwala na przeprowadzenie następujących ilości planowych kontroli

- przy założeniach przyjętych w punkcie 1.6 niniejszego planu:

- 48 kontroli terenowych kompleksowych (48 x 7 = 336 dni)
- 456 kontroli terenowych problemowych (456 x 5 = 2 280 dni)
- 256 kontroli w oparciu o dokumenty (262 x 2 = 524 dni)

Razem - 2 592 dni

Nowozatrudnieni w 2019 r. inspektorzy nie posiadający uprawnień do wykonywania pracy na stanowisku inspektorskim będą współuczestniczyli w realizowanych kontrolach w charakterze asystenta obserwatora, zdobywając wymaganą wiedzę i doświadczenie zawodowe. Przewidywany czas wdrożenia nowych inspektorów do pracy szacowany jest na najbliższe 6 miesięcy. W związku z tym po uzyskaniu przez nich uprawnień inspektorskich, zasób kontrolny zwiększy się i zaistnieje potrzeba wykonywania korekty do planu w trakcie jego realizacji.

1.8. Budżet

Zgodnie z preliminarzem projektu budżetu państwa na rok 2020 na realizację funkcji Nr 12 „Środowisko”, działania 12.1.3.2 „Działalność kontrolna w zakresie ochrony środowiska” przewidziano kwotę 7202 tys. zł. Z tej kwoty na całkowite pokrycie wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi z uwzględnieniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz dodatkowym odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych przewidziane jest 4458 tys. zł. Ponadto w bilansie wydatków należy uwzględnić częściowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi

współdziałających z Wydziałem Inspekcji pracowników Wydziałów: Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych, Administracyjno-Technicznego, samodzielnych stanowisk pracy oraz Kierownictwa WIOŚ w kwocie – 1738 tys. zł.

Na działalność inspekcyjną, uwzględniając opłaty stałe (energia elektryczna, ciepła, pobór wody i odprowadzanie ścieków, usługi pocztowe itp.) zostaje 850 tys. zł. Przyjmując, że tylko w 50% wyjazdów kontrolnych inspekcji uda się logistycznie połączyć oraz zakładając, że do kontrolowanego podmiotu trzeba będzie dojechać trzy razy, potrzebne będzie zorganizowanie ok. 750 wyjazdów. Średnia odległość kontrolowanych zakładów od siedziby Inspektoratu i Delegatury wynosi 60 km (dojazd i powrót – 120 km). Przy przyjęciu obowiązującej w rozliczeniach ryczałtowej stawki 0,8358 zł/km na koszty transportu dla Wydziału i Działu Inspekcji zabezpieczyć należy kwotę:

$$750 \times 120 \times 0,8358 = 75222 \text{ zł} - \text{przyjęto } 75\ 000 \text{ zł.}$$

Do planowanych zadań doliczyć należy wyjazdy związane z interwencjami, dotyczącymi awaryjnego zanieczyszczenia. Średnia ilość takich wyjazdów w roku wynosić może do 400. Są to z reguły wyjazdy jednodniowe, a długość przejechanych kilometrów można przyjąć analogiczną jak dla kontroli planowanych. W związku z powyższym na ww. cele należy dodatkowo zabezpieczyć 40 000 zł.

Reasumując, łączne koszty transportu na rzecz inspekcji, bez partycypacji w kosztach ogólnych transportu, wyniosą ok. 115 000 zł.

Przyjmując założone w planie pracy kontrole z pomiarami: jakości odprowadzanych ścieków (min. 20 kontroli), emisji zanieczyszczeń do powietrza (min. 5 kontroli), zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz hałasu (min. 55 kontroli), zaplanowano na nie koszty w wysokości 80 000zł.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że działalność kontrolna Wydziału i Działu Inspekcji, bez uwzględnienia kosztów stałych pochłonie ok. 195 000 zł.

2. OGÓLNA OCENA ZNACZĄCYCH ZAGADNIENÍ DOTYCZĄCYCH ŚRODOWISKA

2.1. Stan środowiska w województwie

Stan środowiska w województwie lubuskim przedstawiony został w opracowaniu pt. „Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 2016-2017”, które ukazało się w ramach Biblioteki Monitoringu Środowiska w 2018 roku. Autorami poszczególnych rozdziałów opracowania byli w większości pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.

Na podstawie analiz i wniosków zawartych w poszczególnych rozdziałach stwierdzić można, że stan środowiska w województwie lubuskim ulega sukcesywnej poprawie, m.in. na skutek realizacji wielu inwestycji proekologicznych.

2.2. Tematyczne zagadnienia ochrony środowiska na obszarze województwa

2.2.1. Ochrona powietrza

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna (wynikająca z działalności człowieka), na którą składa się niska emisja z sektora mieszkaniowego ludzi, emisja z działalności przemysłowej, oraz emisja powodowana przez środki komunikacji.

Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu oddziałują na jakość powietrza atmosferycznego w województwie.

Na jakość powietrza bardzo duży wpływ ma emisja powierzchniowa tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: systemy grzewcze domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze itp. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania, a jej udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń zależy od nasycenia sieci ciepłowniczej na danym obszarze.

Drugim ważnym źródłem wpływającym na jakość powietrza jest emisja liniowa pochodząca ze spalania paliw w silnikach maszyn i samochodów. Rosnąca ilość maszyn i pojazdów, a tym samym zwiększona aktywność inwestycji stanowi coraz większy problem, nie tylko ze względu na zanieczyszczenie powietrza, ale także na poziom emisji hałasu.

Pomiary emisji wykazały, podobnie jak w latach ubiegłych, że głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim są wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w nim benzo(a)pirenu.

W wyniku wykonanych ocen wyodrębniono obszary przekroczeń w województwie lubuskim dla których wymagany jest program ochrony powietrza:

- **strefa m. Gorzów Wlkp.**
 - klasa C – ze względu na przekroczenie średniorocznej wartości stężeń docelowych dla benzo(a)pirenu - w 2018 r.
- **strefa m. Zielona Góra**
 - klasa C – ze względu na przekroczenie średniorocznej wartości stężenia docelowego dla benzo(a)pirenu – w 2018 r.

- **strefa lubuska**

- klasa C – ze względu występowanie w ciągu roku ponadnormatywnej ilości przekroczeń dopuszczalnego średniodobowego stężenia pyłu zawieszonego PM10, przekroczenie wartości docelowej stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10- w 2018 r.

Ponadto latach 2017-2018, na obszarze wszystkich trzech stref, stwierdzono przekroczenie poziomu celu długoterminowego, określonego w odniesieniu do stężenia ozonu (8-godz. średnia krocząca) oraz na obszarze strefy lubuskiej w świetle oceny dokonywanej pod kątem ochrony roślin stwierdzono stężenia ozonu przekraczające poziom celu długoterminowego, do roku 2020.

W 2018 roku w ramach działań prewencyjnych wykonano 131 kontroli sprawdzających przestrzeganie przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji i energii do powietrza.

2.2.2. Ochrona wód

Jakość i stan zasobów wód na terenie województwa lubuskiego jest wynikiem presji związanej z poborem wody, odprowadzaniem do wód ścieków komunalnych i przemysłowych oraz z dopływem zanieczyszczeń z tzw. punktowych źródeł przemysłowych oraz przestrzennych źródeł rolniczych.

Ze względu na tranzytowe i przygraniczne położenie, znaczący wpływ na jakość wód na terenie województwa lubuskiego wywierają różnego rodzaju źródła zanieczyszczeń, usytuowane w zlewni rzeki Odry na terenie województw: wielkopolskiego, dolnośląskiego, opolskiego, śląskiego, a także Czech i Niemiec.

W ostatnich 20 latach - wskutek restrukturyzacji przemysłu oraz w związku z ograniczeniem ilości ścieków nieoczyszczonych wprowadzanych do wód ze źródeł

przemysłowych – nastąpiło zmniejszenie ilości przemysłowych źródeł zanieczyszczeń. Ograniczono także presję ścieków komunalnych, poprzez budowę nowoczesnych, wysokosprawnych oczyszczalni ścieków oraz modernizację oczyszczalni istniejących. W efekcie nastąpił wzrost znaczenia emisji zanieczyszczeń, których źródła zlokalizowane są na terenach wiejskich. Bardzo istotne, szczególnie na obszarach wiejskich, dla jakości wód mniejszych rzek i cieków wodnych, są występujące dysproporcje pomiędzy wyposażeniem miejscowości w systemy wodociągowe i kanalizacyjne, co skutkuje emisją nieoczyszczonych ścieków.

Poza punktowymi miejscami odprowadzania ścieków istotnym dla jakości wód problemem są przestrzenne źródła zanieczyszczeń, tj. opady atmosferyczne wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza oraz spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i łąk, które stanowią znaczące źródło substancji biogenych.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2018 r., podobnie jak w latach 2010-2017, prowadził monitoring wód powierzchniowych zgodnie z zapisami: Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW), rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. poz. 1550) wraz z uwzględnieniem nowelizacji ww. rozporządzenia z dnia 21 listopada 2013 r. (Dz. U. poz. 1558) oraz zgodnie z wytycznymi GIOŚ.

Na obszarze województwa lubuskiego wydzielonych zostało 205 jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) rzecznych oraz 60 jcwp jeziornych, przy czym w ujęciu zlewniowym w województwie znajduje się 217 zlewni jcwp powierzchniowych, w tym 212 zlewni jcwp rzecznych oraz 5 zlewni jcwp jeziornych.

Wody Województwa Lubuskiego należą do Obszarów Dorzecza Odry w granicach 3 regionów wodnych: Środkowej Odry, Warty, Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego.

W 2018 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przebadano 99 jcwp rzecznych i 39 jcwp jeziornych. W ramach monitoringu diagnostycznego przebadano 54 jcwp rzecznych i 9 jcwp jeziornych, w tym diagnostycznego na obszarach do ochrony siedlisk lub gatunków, dla których utrzymanie lub poprawa wód powierzchniowych jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. W ramach monitoringu operacyjnego badania prowadzono w 88 jcwp rzecznych i w 38 jcwp jeziornych, w tym 48 jcwp rzecznych i 29 jcwp jeziornych 12-krotnie pobrano próbki wody na potrzeby dokonania oznaczeń ze względu na przekroczenie w latach ubiegłych wartości granicznych dla WWA oraz innych substancji priorytetowych. W oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U z dn., poz. 1187- nieobowiązujące- uchylona podstawa prawna), została wykonana klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego oraz klasyfikacja stanu chemicznego, a następnie został oceniony stan jcwp. Spośród 99 jcwp rzecznych, ocenę stanu wykonano dla 83 jcwp z czego wszystkie charakteryzowały się stanem złym, natomiast spośród 39 jcwp jeziornych, ocenę stanu wykonano dla 30 jcwp, z czego 29 jcwp charakteryzowało się stanem złym, a 1 jcwp stanem dobrym.

W 2018 r. służby kontrolne WIOŚ przeprowadziły łącznie 153 kontrole instalacji związanych z oczyszczaniem ścieków komunalnych, w tym 49 stanowiły kontrole terenowe oraz 104 kontrole dokumentacyjne związane z analizą wyników badań przesłanych przez podmioty zobowiązane.

2.2.3. Ochrona przed hałasem

Na terenie województwa lubuskiego większość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą powoduje uciążliwą emisję hałasu tylko dla najbliższego otoczenia. W 2018 r. przeprowadzono 26 kontroli z pomiarami emisji hałasu do środowiska (część w ramach interwencji). Pomiary zostały wykonane w 26 punktach (w tym w 8 punktach w porze nocnej). Najczęściej kontrolowane podmioty gospodarcze dotyczyły branży usług i handlu, branży drzewnej, metalowej budowlanej, produkcyjnej oraz transportowej.

Spośród skontrolowanych podmiotów, 2 posiadały decyzję o dopuszczalnym poziomie emisji hałasu. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów w 2 zakładach wykazano niedostosowanie do wydanych decyzji. Część badań przeprowadzonych w ramach działań kontrolnych wykazała przekroczenia dopuszczalnych wartości równoważnego poziomu dźwięku LAeq emitowanego do środowiska, przez podmioty nie posiadające jeszcze decyzji. Stwierdzenie przekroczeń stanowi podstawę do podjęcia działań administracyjnych w celu wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie emisji hałasu. Wzrost zarówno znajomości jak i egzekwowania prawa ochrony środowiska w zakresie ochrony przed hałasem skutkują tendencją malejącą przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji hałasu obiektów przemysłowych.

2.2.4. Pola elektromagnetyczne

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze prowadzi badania promieniowania elektromagnetycznego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w sposób określony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych

badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. poz. 1645).

Przedmiotem prowadzenia pomiarów monitoringowych w świetle obowiązujących przepisów jest sprawdzenie dotrzymania poziomu dopuszczalnego pola elektromagnetycznego (składowej elektrycznej w przedziale częstotliwości od 3 MHz do 3 000 MHz) w środowisku, z wyłączeniem miejsc niedostępnych dla ludności.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje się w miejscach dostępnych dla ludności w:

- centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tys.,
- pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Na obszarze województwa lubuskiego wyznaczone zostały punkty pomiarowe dla każdego z ww. obszarów (łącznie 45 na rok). W każdym z tych punktów badania powtarzane są co 3 lata.

Na podstawie wyników uzyskanych w latach 2018 – 2019 oraz w latach minionych w żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono występowania promieniowania elektromagnetycznego o wartości natężenia elektrycznego przekraczającego poziom dopuszczalny [7 V/m]. Zmierzone wartości PEM w 2018-2019 r. wahały się w granicach od <0,2 V/m (poniżej czułości sondy pomiarowej) do 2,36 V/m (w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Zielonej Górze). W 2018 r. najwyższy zmierzony poziom składowej elektrycznej wyniósł 2,36 V/m (w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Zielonej Górze). W latach 2018-2019 najwyższe natężenie PEM w kategorii pozostałych miast odnotowano we Wschowie

(1,57 V/m). Na terenach wiejskich najwyższy poziom PEM uzyskano w 2018 r. w Dąbiu – 0,58 V/m.

W minionych latach oraz w roku bieżącym objęto nadzorem kontrolnym większość instalacji stanowiących źródło PEM na terenie województwa lubuskiego. W roku 2018 przeprowadzono 499 kontroli dokumentacyjnych opartych na analizie badań automonitoringowych dotyczących promieniowania elektromagnetycznego.

2.2.5. Ochrona powierzchni ziemi

W latach 2018-2019 kontynuowano działalność zmierzającą do rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością człowieka. W fazie przygotowania są zadania rekultywacji terenów po byłych składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowościach Czyżówek, Dryżyna, Bobrowniki, Górki Noteckie i Mirocin Dolny. W fazie realizacji znajdują się rekultywacje terenów po byłych składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowościach Kielcz, Buczyny, Gozdnicza, Kartowice i Nowy Świat.

Tereny po byłych składowiskach rekultywowane są zgodnie z przyjętym i zatwierdzonym kierunkiem rekultywacji. Najczęściej przyjmowanym kierunkiem rekultywacji w warunkach woj. lubuskiego jest kierunek leśny polegający na zalesieniu terenu bądź jego zadrzewieniu i zakrzewieniu.

Wszystkie obiekty związane ze składowaniem odpadów przewidziane do zamknięcia i rekultywacji województwa lubuskiego znajdują się pod nadzorem służb inspekcyjnych WIOŚ.

2.2.6. Gospodarka odpadami komunalnymi

W 2018 r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegatura WIOŚ w Gorzowie Wielkopolskim w ramach ogólnokrajowego cyklu kontrolnego przestrzegania przez gminy przepisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wytypował do kontroli gminy, które nie zostały objęte kontrolą w poprzednich latach.

Kontrolą objęto łącznie 9 gmin, co stanowi 11 % spośród 82 gmin województwa lubuskiego. Przy wyborze gmin do kontroli kierowano się położeniem geograficznym gminy, charakterem funkcjonowania gminy (miejski, wiejski, wiejsko-miejski).

Najważniejsze wnioski i spostrzeżenia z przeprowadzonych w roku 2018 kontroli gmin:

- kontrolowane Gminy przesyłały terminowo sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywanych do marszałka województwa i do WIOŚ, napływały także korekty sprawozdań, które zwykle nie miały wpływu na wyliczone poziomy,
- w latach 2013-2017 kontrolowane gminy w większości osiągały wymagane poziomy, a tym które nie osiągnęły poziomów (wydano 5 decyzji) wymierzono kary administracyjne,
- w 2018 r. WIOŚ nie wymierzył żadnej decyzji pieniężnej za nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu.
- żadna z gmin nie wyłoniła podmiotu z wolnej ręki, każda zrealizowała przetargi,
- gminy nadal mają problemy z egzekwowaniem od wszystkich właścicieli nieruchomości złożenia wymaganych deklaracji,
- gminy mają trudności z ustaleniem mieszkańców w zabudowie wielorodzinnej, którzy zadeklarowali segregację odpadów, a faktycznie tego nie robią,

- wszystkie kontrolowane gminy wprowadziły obligatoryjne uchwały,
- jedna z gmin wprowadziła dodatkowo pobór opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa,
- wszystkie kontrolowane gminy wprowadziły stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi uzależnioną od liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość (wyjątek: gm. Słubice – naliczyła od gospodarstwa domowego),
- wszystkie skontrolowane gminy utworzyły stacjonarne punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK),

Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał 2 zarządzenia pokontrolnych dla Gmin, w których stwierdzono uchybienia obligując je do usunięcia nieprawidłowości.

Ponadto Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami, w związku z tym, że na działce będącej własnością Gminy Żagań stwierdzono obecność tzw. „dzikiego wysypiska”, na którym porzucane są odpady pochodzące ze strumienia odpadów komunalnych.

Dodatkowo w 2018 r. przeprowadzono kontrolę Gminy Świdnica, która miała na celu kontrolę realizacji zarządzenia pokontrolnego z 28.07.2016 r.. Wówczas WIOŚ zarządził utworzenie PSZOKA na terenie gminy Świdnica. Podczas kontroli stwierdzono, że gmina wywiązała się ze realizacji zarządzenia pokontrolnego i utworzyła PSZOK, który funkcjonuje na terenie Oczyszczalni ścieków w Świdnicy.

3. WYNIKI DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ ZA OSTATNIE LATA

Ocenie poddano wyniki działalności kontrolnej za rok 2018, który został w pełni zbilansowany.

3.2. Cele i zadania

Cele i zadania działalności kontrolnej w 2018 roku zostały określone w wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 roku opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Wytyczne te stanowiły podstawę opracowania planu działalności kontrolnej WIOŚ w 2018 roku.

Do najważniejszych zadań w 2018 roku działalności kontrolnej uznano:

- Kontrolę wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa;
- Sporządzanie raportów i informacji.

Ponadto w 2018 roku zostało wyznaczone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska do realizacji dwóch ogólnokrajowych cykli kontrolnych:

- Kontrola w zakresie realizacji zadań własnych gmin wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Realizacja zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

3.3. Dane wejściowe, wyjściowe i rezultaty kontroli.

Zgodnie z opracowanym rocznym planem kontroli w 2018 roku inspektorzy powinni przeprowadzić łącznie 413 kontroli kompleksowych i problemowych.

W 2018 roku Wydział Inspekcji w Zielonej Górze oraz Dział Inspekcji w Gorzowie Wielkopolskim Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadził ogółem 1631 kontroli, w tym:

- kontrole planowe z wyjazdem w teren – 411,
- kontrole pozaplanowe z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem – 280
 - o w tym: 214 interwencyjnych, 33 na wniosek, 12 inwestycyjne, 21 inne,
- kontrole bez ustalonego podmiotu – 52
 - o w tym: 38 rozpoznania zanieczyszczenia w terenie oraz 14 kontrole transportu towarów lub odpadów,
- kontrole w oparciu o dokumentację - 888.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- wydano 262 zarządzenia pokontrolne,
- nałożono 114 mandatów na łączną kwotę 38 200 zł,
- udzielono 233 pouczenia,
- skierowano 51 wniosków do innych organów,
- wydano 21 postanowień,
- wydano 7 decyzje ustalającą kary biegnące (hałas)
- wydano 82 decyzji ustalających administracyjne kary łączne na ogólną kwotę 721 611 zł,
- wydano 1 decyzję ustalającą termin usunięcia naruszenia,
- wydano 6 decyzje rozkładające administracyjne kary na raty,
- wydano 11 decyzje dotyczące rozliczenie administracyjnych kar w związku z realizacją inwestycji,
- wydano 3 decyzję w związku z niezrealizowaniem inwestycji,

- wszczęto 1 postępowanie egzekucyjne w administracji za nie wstrzymanie użytkownika instalacji (ferma trzody chlewnej w Bledzewie),
- wydano 30 decyzji innych,

Ponadto:

- 7 decyzji zostało utrzymanych w mocy decyzją GIOŚ (3 decyzje dotyczące hałasu, 3 decyzje dotyczące zbierania odpadów bez wymaganego pozwolenia, 1 decyzja dotycząca nielegalnego demontaż pojazdów i 1 decyzja o odmowie zmiany decyzji wydanej w 2017 r. o wstrzymaniu użytkownika instalacji).
- 4 decyzje zostały uchylone decyzją GIOŚ i przekazana do ponownego rozpatrzenia (dot. Bordnetze Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. – import drewna oraz 3 decyzje Gmina Bobrowice - ścieki).

W 2018 r. wydano ogółem 172 zaświadczeń i opinii związanych z działalnością podmiotów gospodarczych oraz udostępniono 53 informacji o środowisku.

Istotny elementem działalności kontrolnej WIOŚ w rozpatrywanym okresie stanowiły wnioski o interwencje przyjmowane od obywateli, które ze względu na ważny z reguły interes społeczny załatwiane są w pierwszej kolejności.

W 2018 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz do Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. wpłynęło 463 wnioski o podjęcie interwencji, w tym 112 przekazano do załatwienia według właściwości do innych organów i instytucji tj.: urzędów miast i gmin, starostw powiatowych, powiatowych inspektorów sanitarnych i powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego, a pozostałe 351 wniosków załatwiono we własnym zakresie.

W okresie sprawozdawczym plan działań kontrolnych w terenie został zrealizowany w 99,52 % (planowane kontrole 413, wykonanie 411). Dwie kontrole zostały zakończone na początku stycznia 2019 r.

Z wykonanego bilansu wynika, że liczba skontrolowanych podmiotów przestrzegających przepisy i warunki korzystania ze środowiska w stosunku do ogólnej liczby skontrolowanych podmiotów wynosi 0,79 i przekracza założenia planu. Wynika to z wykonania dużej ilości kontroli tzw. dokumentacyjnych polegających na analizie wyników badań automonitoringowych przesyłanych przez zakłady. Kontrole te wskazują na bardzo wysoki wskaźnik przestrzegania warunków emisji do środowiska, co w ogólnym bilansie podwyższa miernik planowy. Kolejny miernik planu kontroli wyrażony stosunkiem zrealizowanych zarządzeń pokontrolnych do ogólnej liczby wydanych zarządzeń wynosi 0,82 i jest zgodny z założonym planem.

W rozpatrywanym okresie odnotowano przyjęcie 6709 szt. korespondencji do Wydziału Inspekcji, z czego większość wymagała podjęcia czynności urzędowych.

Ponadto Inspektorzy Wydziału i Działu Inspekcji we współpracy z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego, Strażą Graniczną oraz Służbą Celną przeprowadzili wspólne kontrole organizowane w ramach projektu IMPEL TFS „Europejskie Akcje Inspekcyjne” oraz kontrole w ramach akcji Demeter IV Operacja Demeter IV zakładającej intensyfikację kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów na terenie całego kraju, wspólnie z uczestniczącymi służbami. Inspektorzy WIOŚ wraz z innymi służbami mundurowymi prowadzili działania kontrolne na wybranych punktach drogowych w obszarze przygranicznym (kierunek wjazd do kraju). W 2018 r. Wojewódzki Inspektorat

Ochrony Środowiska w Zielonej Górze koordynował 5 terenowych kontroli międzynarodowego przemieszczania odpadów we współpracy z przedstawicielami w/w służb, w tym 3 kontrole w ramach akcji IMPEL TFS i 3 kontrole w ramach akcji Demeter IV. Akcje IMPEL TFS były przeprowadzone w następujących terminach: 23, 26 marca (1- a akcja IMPEL TFS), 26 czerwca i 17 października 2018 r. , natomiast akcje DEMETER IV w dniach: 16 i 28 czerwca oraz w dniu 3 lipca 2018 r. W toku przeprowadzonych działań kontrolnych w ramach IMPEL TFS oraz DEMETER IV sprawdzana była legalność przewozu, a także zgodność ładunku z wypełnionymi obowiązkowymi formularzami. W toku działań inspekcyjnych przeprowadzono kontrolę łącznie 117 transportów, z których 56 przewoziły odpady w ruchu międzynarodowym. Większość przewożonych odpadów stanowiły tworzywa sztuczne i papier oraz złom metali kolorowych. W trakcie obu rodzajów akcji ujawniono 5 nielegalnych transportów odpadów, ponadto stwierdzono realizowanie przewozu odpadów w 2 przypadkach z naruszeniem warunków decyzji GIOŚ oraz przepisów o tpo.

Ponadto, w ramach ogólnopolskich cykli kontrolnych inspektorzy WIOŚ prowadzą kontrole w zakresie:

- przestrzegania przez gminy przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.

W ramach pierwszego cyklu do końca września przeprowadzono kontrole 9 gmin oraz jednego związku międzygminnego (ZCG MG-6). W wyniku kontroli wydano 2 zarządzenia pokontrolne.

W ramach realizacji ogólnokrajowego cyklu kontrolnego w zakresie uchwalania i realizacji zadań określonych w programach ochrony powietrza lub ich aktualizacjach i planach działań krótkoterminowych, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2018 r. zrealizował kontrole wybranych gmin: Żagań o statusie miejskim, Świebodzin, Kożuchów, Łagów, Międzyrzecz, Skwierzyna, Strzelce Krajeńskie w zakresie realizacji w latach 2014-2017 zadań objętych „Programem ochrony powietrza dla strefy lubuskiej” (POP) i „Planem działań krótkoterminowych dla strefy lubuskiej” (PDK) przez wójtów lub burmistrzów.

W sumie przeprowadzono 7 kontroli, w wyniku kontroli 6 gmin stwierdzono 14 nieprawidłowości w realizacji POP i PDK, które dotyczyły:

- niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w POP,
- braku opracowanych zestawów działań, które należy wdrożyć w przypadku wystąpienia poziomów alarmowych określonych w PDK.
- nieterminowego przekazywania do Zarządu Województwa Lubuskiego sprawozdań z realizacji działań naprawczych określonych w POP,
- nierzetelnej sprawozdawczości z realizacji zadań określonych w POP.

W związku ze stwierdzonym brakiem terminowej realizacji zadań określonych w POP przez burmistrzów, zgodnie z art. 315a ust.1 pkt 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska, wymierzono 3 kary pieniężne w wysokości 10 000 zł.

W związku ze stwierdzeniem niedotrzymania terminów realizacji zadań określonych w POP, zgodnie z art. 315a ust.1 pkt 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska w stosunku do 4 organów administracji samorządowej wszczęto lub zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej.

Znacząca część czasu inspekcyjnego przeznaczono na kontrole gmin w zakresie realizacji obowiązków wynikających z znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku

w gminach. Przyjęto 83 sprawozdania dla gmin z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Wszystkie sprawozdania zostały złożone z wyznaczonym terminie, obecnie trwa weryfikacja przyjętych sprawozdań.

W trakcie kontroli przeprowadzonych w roku 2018 skontrolowano 20 podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubażających warstwę ozonową oraz o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych.

W trakcie kontroli stwierdzono łącznie 18 nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli ww. naruszeniami podjęto następujące działania pokontrolne, wydano: 8 zarządzeń pokontrolnych, 7 decyzji nakładających administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 17 800 zł.

W roku 2018 odbyły się kontrolne ćwiczenia strażackie dla trzech zakładów województwa lubuskiego zaliczanych do grupy ZDR. Ćwiczenia odbyły się w Baza Paliw Sp. z o.o. w Nowej Soli, Swiss Krono Sp. z o.o. w Żarach oraz Orlen Paliwa Sp. z o.o. TGP w Krośnie Odrzańskim. Podczas ćwiczeń przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej zaprezentowali zakres swoich zadań i obowiązków oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowej dla zadanego scenariusza zdarzeń.

W związku z dużą ilością pożarów na obiektach związanych ze zbieraniem, magazynowaniem i przetwarzaniem odpadów, które pojawiły się w woj. lubuskim w I półroczu 2018 r. zaistniała potrzeba objęcia szczególnym nadzorem zakładów prowadzących działalność w tym zakresie. W ramach współpracy

administracji rządowej Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w 2018 r. nawiązał szeroką współpracę z Państwową Strażą Pożarną oraz Policją. Rezultatem spotkania było opracowanie „Planu działań kontrolnych z zakresu transgranicznego przemieszczania odpadów”, który został przyjęty i wdrożony do realizacji przez Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej, Policji oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Zgodnie z ustaleniami wspólne działania kontrolne zostały wyznaczone w okresie od 8 do 25 czerwca 2018 r. i dotyczyły podmiotów prowadzących gospodarowanie odpadami. Łącznie skontrolowano 25 podmiotów których działalność stanowiła potencjalne zagrożenia powstania pożarów stwarzających zagrożenie zanieczyszczenia środowiska.

3.4. Ocena działalności kontrolnej

Pomimo wystąpienia trudności kadrowych (przebywanie pracowników na urloпах rodzicielskich, długotrwałych zwolnieniach lekarskich) w pełni zrealizowano założenia planu na 2018 rok. Wykonano zaplanowane zadania i zrealizowano cele kontrolne. Sprawozdanie z działalności zostało przyjęte przez Wojewodę Lubuskiego i Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

4. PROCEDURY OPRACOWYWANIA PLANÓW KONTROLNYCH

- DZIAŁANIA PLANOWANE NA ROK 2020

4.1. Dokumenty wyjściowe

Przy planowaniu działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze na 2020 r. uwzględniono następujące opracowania i wytyczne:

- opracowanie pn. „Ogólne kierunki działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2016-2020”,
- wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2020 r. zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- obowiązki raportowania do Komisji Europejskiej wynikające m.in. z Traktatu Akcesyjnego – „Środowisko naturalne”, określone przez Ministra Środowiska,
- wyniki monitoringu powietrza i wód powierzchniowych w województwie lubuskim,
- podstawowe problemy ochrony środowiska na terenie województwa oraz wnioski z oceny stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty,
- przegląd zakładów o dużym ryzyku powstania awarii (kontrola co najmniej raz w roku) i o zwiększonym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola co najmniej raz na dwa lata),
- dane zawarte w ewidencji kontroli i ewidencji podmiotów korzystających ze środowiska, oraz dokumentacji przebiegu i efektów kontroli, w tym również dane z prowadzonej przez WIOŚ listy zakładów eksploatujących instalacje podlegające obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego,

- skargi i wnioski o interwencje wpływające do WIOŚ,
- zasady planowania kontroli określone w Systemie Kontroli opracowanym w ramach Projektu PL-0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich”.

W 2020 r. zadania kontrolne realizowane będą jako:

- kontrole terenowe, związane z wyjazdem w teren do kontrolowanych przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych,
- kontrole bez wyjazdu w teren, oparte na analizie posiadanej albo przekazanej do WIOŚ dokumentacji.

4.2. Cele i zadania kontrolne

Na podstawie analizy przedstawionych wyżej materiałów oraz możliwości kontrolnych WIOŚ ustalono ostatecznie, że w 2020 WIOŚ będzie realizował 46 ogólnopolskich celi kontroli przedstawionych poniżej.

Ogólnopolskie cele kontroli

1. Kontrola w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.
2. Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami z wyłączeniem gospodarowania odpadami komunalnymi.
3. Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.
4. Kontrola w zakresie gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych.
5. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wyrobiska pożwirowe, pokopalniane itp.)

6. Kontrola składowisk odpadów oraz przestrzegania przepisów prawa oraz warunków posiadanych decyzji w zakresie prawidłowości prowadzenia procesu rekultywacji składowisk odpadów.
7. Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
8. Kontrola przestrzegania warunków decyzji wydanych przez marszałków województw, dotyczących uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny, w szczególności pod kątem poprawności prowadzenia procesów, w których są one wykorzystywane.
9. Kontrola przestrzegania przepisów prawa oraz posiadanych decyzji przez wytwórców paliwa alternatywnego z odpadów, także w zakresie poprawności dalszego sposobu ich zagospodarowania przez kolejnych posiadaczy.
10. Kontrola obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych jako realizacja celu wskazanego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022.
11. Kontrola terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidywanego do wykonania w latach 2009 – 2010.
12. Kontrola przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
13. Kontrola przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
14. Kontrola przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.
15. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie gospodarowania odpadami baterii i akumulatorów.
16. Kontrola wytwórców olejów odpadowych, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywanie ich do dalszego zagospodarowania, a także kontrola podmiotów prowadzących odzysk i regenerację odpadów olejów odpadowych oraz poddających je innym procesom odzysku, jako realizacja celu wskazanego w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2022.
17. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

18. Kontrola przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów.
19. Kontrola funkcjonowania instalacji przetwarzających i wytwarzających odpady, do których są przywożone, lub z których są wywożone odpady w ramach międzynarodowego przemieszczania odpadów.
20. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
21. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
22. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.
23. Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność w ramach, której są przechowywane odchody zwierzęce lub stosowane nawozy, w zakresie stosowania Programu działań oraz przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.
24. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin.
25. Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów organicznych, środków wspomagających właściwości gleby, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych w procesie produkcji energii z biomasy.
26. Kontrola w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
27. Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance).
28. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych.
29. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
30. Kontrola w zakresie spełniania przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków

- i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
31. Kontrola w zakresie spełniania przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
 32. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
 33. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach oraz planach działań krótkoterminowych.
 34. Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.
 35. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
 36. Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi lub innymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
 37. Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
 38. Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
 39. Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.
 40. Kontrola jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalację w ramach Krajowego rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
 41. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
 42. Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych.
 43. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.
 44. Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.

45. Kontrola przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna.

46. Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych.

4.3. Priorytety – cykle kontrolne

W 2020 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wyznaczył do realizacji pięć ogólnokrajowych cykli kontrolnych obejmujących następujące zagadnienia:

1. Kontrola oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełnienia warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji biogennych wraz z pomiarami jakości ścieków odprowadzanych z tych oczyszczalni wykonanymi na zlecenie WIOŚ zgodnie z obowiązującymi przepisami.
2. Kontrola mająca na celu likwidację szarej strefy w obrocie czynnikami chłodniczymi z grupy F-gazów oraz wykrywanie wykroczeń i przestępstw przeciwko środowisku w tym obszarze.
3. Kontrola podmiotów gospodarujących odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych.
4. Kontrola w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przez gminy i instalacje które przetwarzają odpady komunalne.
5. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności.

4.4. Procedury opracowywania programu kontroli planowych

Roczny plan kontroli obejmuje kontrole kompleksowe i problemowe zakładów, w tym kontrole wyrobów oraz cykle kontrolne. Wyznaczenie zakładów do kontroli odbywa się w oparciu o corocznie aktualizowaną ewidencję zakładów z podziałem według kategorii ryzyka oddziaływania zakładów na środowisko, przyjęte cele działalności kontrolnej i priorytety oraz zasoby kadrowe.

Podczas typowania zakładów do planu rocznego, skorzystano z danych zawartych w Informatycznym Systemie Kontroli (ISK). System wskazał jakie zakłady z zapisanych w ISK powinny zostać objęte kontrolą w danym roku, wg zasad dotyczących częstotliwości kontroli:

- zakłady zaliczane do I kategorii ryzyka są objęte coroczną kontrolą,
- zakłady należące do II kategorii ryzyka powinny zostać skontrolowane nie rzadziej niż raz na 3 lata,
- zakłady z III kategorii co 4 lata,
- zakłady z IV kategorii co 5 lata, lub rzadziej.

Zakłady skontrolowane w roku poprzedzającym planowanie nie były uwzględnione w planie kontroli na rok następny (z wyłączeniem zakładów z kategorii I oraz szczególnych przypadków uzasadniających konieczność przeprowadzenia kontroli).

Podczas planowania uwzględniono również zmienne parametry, tj:

- priorytety do realizacji określone przez GIOŚ (o charakterze ponad wojewódzkim),
- priorytety do realizacji charakterystyczne dla województwa,
- cele kontroli, które będą realizowane w toku kontroli,

- liczbę i charakter kontroli (kompleksowe, problemowe) w terenie,
- rezerwę czasową na kontrole dokumentacyjne automonitoringowe,
- rezerwę czasową na kontrole pozaplanowe (w terenie i dokumentacyjne),
- potrzebę przeprowadzania kontroli w terminach indywidualnie określonych w decyzjach administracyjnych dotyczących warunków wykonywania działalności wpływającej na środowisko (np. odroczenie terminu płatności, wstrzymanie użytkowania instalacji lub urządzenia, wyznaczenie terminu usunięcia negatywnych skutków powstałych w środowisku, w tym usunięcia skutków poważnych awarii lub naprawienia szkód w środowisku),
- dostępne zasoby kadrowe.

4.5. Procedury kontroli pozaplanowych

W planowaniu rocznym założono, że 40% czasu inspekcyjnego wykorzystane będzie na samokształcenie inspektorów, uczestnictwo w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych oraz prowadzeniu kontroli pozaplanowych wynikających z przyjętych skarg i wniosków o interwencję. Doświadczenia z minionych lat wskazują, że występuje stały znaczący wzrost zgłaszanych wniosków o interwencję. Stąd rezerwę czasu na kontrole pozaplanowe, nie ujęte w planie, przyjęto na poziomie 40 %. Ilość przyjmowanych wniosków o interwencję oraz działań na zgłoszenie w związku z występowaniem zdarzeń o charakterze poważnej awarii szacowana jest na ok. 400 rocznie. Czas załatwienia wniosków o interwencję zbliżony jest do czasu prowadzenia kontroli planowej problemowej.

4.6. Procedury do koordynacji z organizacjami partnerskimi

Dla realizacji ustawowych obowiązków Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska podjął współpracę z organizacjami partnerskimi. Współpraca ta została potwierdzona porozumieniami dwustronnym zawartym pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, a instytucjami administracji rządowej wymienionymi w punkcie 1.2 niniejszego planu:

Koordinacja współpracy wynika z zapisów zawartych w poszczególnych porozumieniach i jest indywidualnie sprecyzowana dla każdego porozumienia.

W związku ze zmianami do ustawy o IOŚ które dokonały się w 2018 r. przewiduje się renegocjowanie zawartych porozumień do warunków ustalonych w zmienionej ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska w szczególności realizacji art. 10 b. ustawy w sprawie prowadzenia postępowań w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku.

5. DZIAŁANIA KONTROLNE W 2020 ROKU

Zgodnie z założeniami uwzględniającymi możliwości finansowe oraz kadrowe przyjęto, że w 2020 roku przeprowadzonych zostanie 766 kontroli podmiotów gospodarczych, których działalność ma wpływ na stan środowiska w województwie lubuskim.

5.1. Kontrole planowe

Przyjęto, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przy obecnym stanie zatrudnienia oraz możliwościach finansowych wykona 766 kontroli. Założono, że wykonanych zostanie: 48 kontroli

kompleksowych, 456 kontroli problemowych oraz 262 kontrole planowe oparte o dokumentację przesyłaną do inspektoratu przez podmioty zobowiązane. Ponadto założono, że ok. 40% czasu inspekcyjnego wykorzystane zostanie na samokształcenie, uczestnictwo w szkoleniach resortowych i wewnętrznych, przeprowadzanie kontroli terenowych związanych z wystąpieniem zdarzeń o charakterze poważnych awarii oraz na załatwianie skarg i wniosków o interwencje. Podział kontroli na Wydział Inspekcji w Zielonej Górze i Dział Inspekcji w Gorzowie Wlkp. przedstawia poniższa tabela:

	Rodzaj kontroli			Razem
	Kompleksowa	Problemowa	Dokumentacyjna	
Wydział Inspekcji – Zielona Góra	28	266	157	451
Dział Inspekcji – Gorzów Wlkp.	20	190	105	315
Razem	48	456	262	766

Wykaz przewidzianych do kontroli zakładów, podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą przedstawiono w załączniku tabelarycznym nr 1 do niniejszego planu działalności kontrolnej.

5.2. Kontrole pozaplanowe na wniosek

Teoretycznie istnieje duża rezerwa czasowa wykonywania kontroli Wydziału i Działu Inspekcji, ale ze względu na zatrudnienie nowych inspektorów, których wykorzystanie będzie możliwe po uzyskaniu pełnych uprawnień inspektorskich. Pełne wykorzystanie zasobu kadrowego przewiduje się w II półroczu 2020 r. i dla tej sytuacji sporządzana będzie korekta rzeczowa planu działalności kontrolnej.

5.3. Skargi i interwencje

Skargi załatwiane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Obecnie trudno ocenić jaka będzie ich ilość i merytoryczna wartość przekazanych informacji. W 2018 r. do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz do Delegatury Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. wpłynęły 463 wnioski o podjęcie interwencji i należy założyć, że ich ilość w 2020 r. będzie porównywalna bądź większa ze względu na stałą tendencję wzrostową ilości przyjmowanych od obywateli skarg i wniosków o interwencję.

5.4. Inne działania

Inne działania, w których będą uczestniczyć pracownicy Wydziału i Działu Inspekcji WIOŚ to:

- współpraca z Laboratorium oraz Wydziałem Monitoringu Środowiska, Wydziałem Administracyjno-Technicznym i Zamówień Publicznych, Wydziałem Organizacji, Kadr i Szkoleń, Wydziałem Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych;
- współdziałanie z innymi organami kontrolnymi;
- współpraca z organami samorządowymi;
- współdziałanie z organami ścigania;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie ochrony środowiska.

6. OGÓLNA OCENA ZNACZĄCYCH ZAGADNIENÍ DOTYCZĄCYCH BEZPIECZEŃSTWA ORAZ WYKAZ PLANOWANYCH KONTROLI ZAKŁADÓW Z GRUPY ZDR i ZZR

Na terenie województwa lubuskiego spośród zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej przeważają zakłady z branży paliwowej. Pozostałymi zakładami wchodzącymi w skład wyżej wymienionych grup zakładów są: zakład produkcji wełny mineralnej i zakład produkcji płyt drewnopochodnych.

Zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej spełniają obowiązki określone ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2019.1396) i przekazują wymaganą dokumentację do właściwego organu Państwowej Straży Pożarnej i Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Prowadzący ZDR i ZZR w województwie lubuskim posiadają aktualną dokumentację tj.: program zapobiegania awariom, system zarządzania bezpieczeństwem, raport o bezpieczeństwie, wewnętrzny plan operacyjno – ratowniczy, wykaz substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu.

Zgodnie z art. 261 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2019.1396) ZDR na terenie województwa lubuskiego przeprowadzają analizę i przeciwdziałania realizacji wewnętrznego planu operacyjno-ratowniczego. W powyższych ćwiczeniach biorą udział przedstawiciele Państwowej Straży Pożarnej oraz inspektorzy Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Na podstawie art.269a ust.3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2019.1396) oraz §3.2 Porozumienia o współpracy zawartego w dniu 27 lipca 2016 r. pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony

Środowiska a Lubuskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej został ustalony wykaz ZDR i ZZR przewidywanych do wspólnych czynności kontrolno – rozpoznawczych w 2020 r. oraz planowane terminy kontroli. Wspólny wykaz działań kontrolno – rozpoznawczych na 2020 r. obejmuje siedem zakładów dużego ryzyka wystąpienia awarii przemysłowej.

Zgodnie z art. 31 Ustawy z dnia 20 lipca 1991r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U.2019.1355) Organy Inspekcji Ochrony Środowiska dokonują kontroli co najmniej raz na 3 lata w zakładach o zwiększonym ryzyku, a co najmniej raz w roku w zakładach o dużym ryzyku.

Tabela 1. Rejestr planowanych do kontroli w 2020 r. zakładów ZDR i ZZR

L.p.	Nazwa Zakładu	REGON	Adres	Współrzędne geograficzne	Rodzaj działalności
1.	AmeriGas Polska Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego	470073638	Nowa Niedrzwica Dz.nr. 305/14, 66-340 Przytoczna	15°38'09,68" 52°34'31,08"	Magazynowanie paliw
2.	Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Zielonej Górze - Kopalnia Ropy	012216736	Grotów 59A, 66-530 Drezdenko	15°51'12,53"52° 43'53,92"	Przemysł petrochemiczny i rafineryjny
3.	Baza Paliw Sp. z o.o.	361277816	ul. Kolejowa 52, 68-205 Mirostowice Dolne	15°47'13" 52°34'13"	Magazynowanie paliw
4.	Swiss Krono Sp. z o.o.	970327738	ul. Serbska 56, 68 – 200 Żary	15°6'22" 51°38'12"	Przemysł chemiczny produkcja kleju do produkcji płyt drewnopochodnych
5.	ROCKWOOL POLSKA Sp. z o.o.	970286608	ul. Kwiatowa 14, 66-131 Cigacice	15°35'55" 52°2'45"	Produkcja skalnej wełny mineralnej
6.	ORLEN Paliwa Sp. z o.o. Terminal Gazu Płynnego w Krośnie Odrzańskim	610245152	ul. Gubińska 65, 66-600 Krosno Odrzańskie	15°5'4" 52°0'59"	Składowanie LPG
7.	S.C. Johnson Sp. z o.o.	210165684	ul. Kasprzaka 6 A 66-400 Gorzów Wlkp.	52°42'32.8"15°1 4'40.5"	Produkcja mydła i detergentów, środków myjących i czyszczących

Przeprowadzone działania kontrole oraz pozyskane informacje u prowadzących ZZR czy ZDR będą podstawą do ustalenia przez Komendanta Wojewódzkiego PSP w drodze

decyzji grupy zakładów których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina tj zakładów o których mowa w art. 264d ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska.

7. ORGANIZACJA PRACY WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W 2020 R. W ZWIĄZKU ZE ZMIANAMI WPROWADZONYMI W USTAWIE O IOŚ W 2018 R. ,ORAZ USTAWIE O ODPADACH

Podstawową zmianą wprowadzoną w zmienionej w 2018 r. ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska było ustanowienie pracy Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w systemie trzymianowym. Dla realizacji tego zadania Inspektoraty uzyskały możliwość dodatkowego zatrudnienia 32 inspektorów. Zatrudnienie to umożliwia zrealizowanie pracy w systemie ciągłym trzymianowym oraz zadań dodatkowych wymienionych w zmienionej ustawie o IOŚ oraz zmienionej ustawie o odpadach. Przyjęto, że nowozatrudnieni inspektorzy uzyskają pełną gotowość do pełnienia funkcji inspektorskich w 2020 r. Po zatrudnieniu pierwsze sześć miesięcy były okresem szkoleń i przygotowania do pełnienia funkcji inspektorskich. Szkolenia podstawowe odbywały się miejscowo przy wykorzystaniu istniejącego zasobu kadrowego, a szkolenia specjalistyczne zakończone egzaminem państwowym będą przeprowadzone przez specjalistów z Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Dla okresu przejściowego (pierwsze trzy kwartały 2019 r.) ciągłość i zmianowość pracy WIOŚ zapewniona była przy wykorzystaniu istniejącego zasobu kadrowego (20 inspektorów) oraz kierownictwa Wydziału i Działu Inspekcji (4 osoby). Zorganizowano zespoły dyżurne dwuosobowe pełniące dyżury w cyklach tygodniowych od poniedziałku do niedzieli. Dyżury

pełnione były w dni robocze, rozpoczynały się o godzinie 15³⁰ i trwały do godziny 7³⁰ dnia następnego. Dyżur weekendowy rozpoczynał się w każdy piątek o godzinie 15³⁰ i trwał do poniedziałku godzina 7³⁰.

Zespół dyżurny Inspektorów wyposażony jest w telefon komórkowy, którego numer znany jest wszystkim służbom kontrolnym i ratunkowym zapewniającym ciągłość bezpieczeństwa państwa. Zapewniona jest też ciągła łączność pomiędzy członkami zespołu dyżurnego. Zespół dyżurny wyposażony jest w środki transportowe i zestawy próbobiorcze niezbędne do podjęcia natychmiastowych działań w terenie.

Od września 2019 r. podjęto ciągłą pracę WIOŚ na dwóch zmianach w godzinach od 7⁰⁰ do 22⁰⁰, z utrzymaniem gotowości pracy w godzinach nocnych i weekendowych przez pełnienie dyżurów na warunkach jak to opisano wyżej. Przewiduje się, że w I półroczu 2020 r. WIOŚ będzie przygotowany do pracy w systemie ciągłym, bez potrzeby pełnienia dyżuru.

Zatrudnienie dodatkowych inspektorów oraz potrzeba ich szkolenia i przygotowania do pracy w nowych uwarunkowaniach prawnych wymusiła potrzebę przeorganizowania systemu pracy inspektoratu. Zarządzeniem wewnętrznym Lubuski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska powołał w ramach pracy Wydziału i Działu Inspekcji specjalistyczne grupy zadaniowe. Realizowane przez WIOŚ zadania i kompetencje przydzielono powołanym grupom zadaniowym. Poniżej przedstawiamy uczestnictwo i zadania powołanych grup:

- W celu realizacji zadań kontrolnych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze (WIOŚ) związanych z przeciwdziałaniem przestępstwom przeciwko środowisku i wniosków o interwencję w sprawach

kryminalnych utworzono w ramach Wydziału i Działu Inspekcji wspólną grupę dochodzeniowo-śledczą.

- W celu realizacji zadań kontrolnych WIOŚ związanych z gospodarką wodno-ścieków i działalności rolniczej stanowiącą źródło zanieczyszczenia wód utworzono w ramach Wydziału i Działu Inspekcji grupę ds. kontroli gospodarki wodno-ściekowej i rolnictwa.
- W celu realizacji zadań kontrolnych WIOŚ związanych z gospodarowaniem odpadami, odpadami opakowaniowymi, odpadami wydobywczymi, utrzymaniem czystości i porządku w gminach, transgranicznym przemieszczaniem odpadów, funkcjonowaniem stacji demontażu pojazdów, postpowaniem ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym, postpowaniem ze zużytymi bateriami i akumulatorami, postepowaniem z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi oraz obrotu drewnem, utworzono w ramach Wydziału i Działu Inspekcji grupę ds. kontroli gospodarowania odpadami i kontroli rynku.
- W celu realizacji zadań kontrolnych WIOŚ związanych z emisją zanieczyszczeń do powietrza, emisją hałasu, poziomem pól elektromagnetycznych (PEM), lotnymi zanieczyszczeniami organicznymi (LZO), substancjami zubożającymi warstwę ozonową (SZWO), REACH, PRTR oraz pozwoleniami zintegrowanymi i poważnymi awariami, utworzono w ramach Wydziału i Działu Inspekcji grupę ds. kontroli emisji do środowiska.

Grupy posiadają składy 5-9 osobowe w tym 2-6 inspektorów doświadczonych, posiadających uprawnienia inspektorskie od 3-5 inspektorów nowozatrudnionych

przygotowywanych do pracy. Nadzór nad zespołami powierzono w charakterze koordynatorów Głównym Specjalistom. Nadzór nad całością pracy Wydziału i Działu Inspekcji sprawują Naczelnik i Kierownik Działu. Przeprowadzone zmiany organizacyjne przyczyniły się do wzrostu efektywności pracy Wydziału i Działu Inspekcji. Rok 2020 będzie rokiem uzyskania przez służby WIOŚ pełnej gotowości realizacji zadań wyznaczonych w zmienionej ustawie o inspekcji Ochrony Środowiska i ustawie o odpadach.

Opracował:

Naczelnik Wydziału Inspekcji

Andrzej Uchman